

Kultur- og kirke departementet
OSLO
e-post: postmottak@kkd.dep.no

29.07.2005

Vedr.: HØRING: Rapport om nye rammevilkår for lokalradio

Det vises til departementets høringsutkast med forslag til nye rammevilkår for lokalradio. Vedlagt oversendes Orkla Medias kommentarer til de foreslåtte rammevilkårene.

Orkla Media støtter i hovedsak arbeidsgruppens forslag.

Våre merknader, endrings- og tilleggsforslag kan oppsummeres slik:

- Det må synliggjøres og innføres klare sanksjonsmuligheter når kravet til lokalt innhold ikke overholdes
- Konesjonsperioden bør settes til 10 år
- Kommunegrenser bør fortsatt være avgrensingsprinsipp
- Ved overgang til større konsesjonsområder, må noen områder behandles spesielt og individuelt (se "Inndeling i konsesjonsområder)
- Konesjonsavgift i storbyområder bør unngås

Orkla Media mener dagens rammevilkår gjør det vanskelig å drive lokalradio. For å sikre god lokalradio, som etter vårt syn må ha solid forankring i lokalsamfunnet, er lønnsomhet avgjørende.

Lokalradioene i Norge gikk med 13 millioner kroner i underskudd i fjor, og av de kommersielle stasjonene gikk 34 av 78 stasjoner med underskudd. Driftsresultatet for kommersielle lokalradioer i Norge har siden 1999 utelukkende vært negativt, fra minus 6,7 millioner kroner som det laveste til 27,8 millioner kroner som det høyeste.

Et hovedtema i arbeidsgruppens mandat er prinsipper for inndelingen i konsesjonsområder. Orkla Media støtter flertallets syn om at prinsipielt bør områder som ikke har et tilstrekkelig

markedsmessig inntektsgrunnlag utvides, slik at det er mulig å drive lokalradio med godt, redaksjonelt innhold samtidig som driften bæres av inntekter fra markedet.

Orkla Media vil spesielt vise til Radio 102 (Karmøy/Haugesund) og Radio Fredrikstad. Begge er eksempler på profesjonelle stasjoner som har lyktes, takket være bevisst og langsiktig satsing på lokalt innhold (lokalnyheter, lokale radioprofiler, direkteoverført lokalsport som fotball, håndball og ishockey, lokal kultur og lokale plateartister), men har også lyktes fordi befolkningsgrunnlaget er stort nok til å gi markedsinntekter nok. Dette er etter vår mening vellykket lokalradio, dokumentert gjennom svært god lytteroppslutning.

Det er Orkla Medias syn at myndighetene må sikre denne type lokalradio gjennom sine rammevilkår. De senere årene har norsk lokalradio opplevd nye kjedesammenslutninger og eierkonsentrasjon. Det tror vi er nødvendig for å sikre lokalradioer som er tro mot idealet om å styrke lokalsamfunnet og nærdemokratiet og sikre lavere terskel for å delta i offentlig ordskifte. Samtidig ser vi uheldige utslag der knapphetsressursen FM-frekvenser, blir brukt til å distribuere likt innhold i vidt forskjellige geografiske områder uten vesentlig lokalt innhold. Målgruppen er smale segmenter, uten krav til geografisk tilhørighet. Dette er etter vår mening ikke "lokalradio" og uønsket bruk av FM-frekvenser.

Orkla Media støtter arbeidsgruppens oppfatning om at mediehusene bidrar positivt når lokalradioer integreres med andre medier som avis, nettavis, lokal-tv m.m. Resultatet er økt satsing på lokale nyheter og reportasjer fra konsesjonsområdet, og mediehusene har også bidratt til å bringe lokalradioene over på Internett (lyd og tekst) og mobil (lyd). I tillegg er det vesentlig å vektlegge at mangfoldet styrkes lokalt ved at lokalradioene på denne måten blir et reelt alternativ til NRKs etter hvert omfattende tilbud lokalt på radio, tv, Internett og mobiltjenester. Et reelt, lokalt alternativ til NRKs regional- og lokale sendinger kommer lytteren til gode.

I hovedsak støtter Orkla Media arbeidsgruppens innstilling. Vi har dog følgende merknader:

Inndeling i konsesjonsområder:

Orkla Media mener utgangspunktet for inndeling av nye konsesjonsområder må være SSBs standard for økonomiske regioner, selv om det må tas hensyn til at enkelte områder må behandles spesielt. Ved overgang til utvidede områder må lokal forankring være et viktig prinsipp.

I Østfold peker Orkla Media spesielt på Fredrikstad og Sarpsborg, som fortsatt må være hvert sitt konsesjonsområde selv om SSB betegner byene som én økonomisk region. Begge byene er naturlige handelsområder, har hver sin lokalidentitet og har i tillegg stort nok befolkningsgrunnlag til å sikre god og lønnsom lokalradio.

I Follo og Oslo skisserer arbeidsgruppen en større region. Som utgangspunkt for videre arbeid støtter Orkla Media forslaget om stor-Oslo, men vil understreke sterkt at dette forutsetter at randsonene (Asker/Bærum og Oppegård/Ski/Ås/Frogn/Nesodden/Vestby) i tillegg defineres som hvert sitt lokalområde. Forhold som taler for dette er bl a kommunestruktur og

fylkestilhørighet som atskiller seg fra Oslo, samt at lokal identitet og handelsvirksomheten i randsonene er både stor og drivverdig uten å være avhengig av Oslo.

I Follo (Oppegård/Ski/Ås/Frogn/Nesodden/Vestby) må spesielt det avsettes to sendernett, både ut fra størrelse (geografisk), antallet kommuner og ulikheter i lokale forankringspunkter (grovt sett nord-syd).

I Hedmark vil inndeling basert på SSBs økonomiske regioner ikke gi store nok regioner (definert som minst 40 000 innbyggere). Orkla Media foreslår derfor at den økonomiske regionen Tynset (15 921 innbyggere) innlemmes i regionen, som dermed får et drivverdig grunnlag på 54 070 innbyggere. Selv om området er geografisk svært stort – og derfor krevende med henhold til å sikre faktisk dekning av alle husstander, blir markedsgrunnlaget stort nok til å forsvare en god lokalradio. Konesjonsområdet Våler, Åsnes og Grue foreslås videreført, siden området har vist seg å ha markedsgrunnlag nok til profesjonell lokalradiodrift, og fordi området er uten soleklar lokal tilknytning til ett tettsted (enten Kongsvinger eller Elverum).

I Rogaland vil Orkla Media argumentere for at Hordalandskommunene Sveio, Etne og Ølen fortsatt inngår i konsesjonsområdet for Haugesund/Karmøy. Søndre Sunnhordelandskommunene har i underkant av 12 000 innbyggere – og den økonomiske regionen er dermed så liten at det er mest hensiktsmessig å opprettholde den praksis at kommunene inngår i Haugesund/Karmøy-regionen.

På Sunnmøre vil Orkla Media foreslå at handelsregionene Ulsteinvik og Ørsta/Volda blir ett område (44 942 innbyggere). Dette vil være en naturlig sammenslåing utfra lokale forhold, og sikre stort nok grunnlag for en drivverdig lokalradio.

Avgrensningsprinsipp:

Orkla Media støtter ikke arbeidsgruppens forslag om at radioteknisk dekningsområde angis som de formelle grenser for konsesjonsområdeinndelingen. Orkla Media mener at kommunegrenser må være avgrensningsprinsippet, og støtter derfor arbeidsgruppen som ønsker dette som formelt uttrykk i nye forskrifter. Men i tillegg mener altså Orkla Media at dette må være reelt. Dette mener vi følger naturlig av det overordnede ønsket om inndeling i konsesjonsområder som har størrelse nok og er naturlige handelsområder.

Krav til lokalt innhold:

Orkla Media støtter forslaget om et minstekrav til lokalt innhold, men vil sterk oppfordre at konsesjonsmyndigheten sikrer seg sanksjonsmuligheter dersom en lokalradio ikke klarer å overholde kravet. Bøter, straff i form av reklamefrie dager, advarsler og inndragelse av konsesjon ved gjentatte brudd på minstekravet er mulige sanksjoner.

Konsesjonsperiodens lengde:

Orkla Media støtter arbeidsgruppens forslag om lengre konsesjonsperiode, men foreslår en enda lengre periode. Det er nødvendig å se konsesjonsperioden i sammenheng med den varslede overgangen til digital radio (DAB) og tilhørende utfasing av FM-nettet. Lokalradioenes eiere må påregne finansielle bidrag til utbygging av regional/lokal-DAB, og forutsigbarhet og langsiktighet for driften vil av den grunn være nødvendig og avgjørende for å kunne forsvare deltakelse i DAB-utbygging og et fortsatt mangfold blant lokalradioene.

Orkla Media mener derfor at perioden for FM-konsesjon må settes til minst 10 år, eller frem til FM-nettet legges ned. I den anledning vises til at P4 og Kanal24 i 2004 fikk konsesjoner av 10 års varighet.

Konsesjonsavgift:

Orkla Media mener primært at konsesjonsavgift for lokalradioer bør unngås, sekundært at avgift kun kan kreves inn i store byer (Oslo, Trondheim, Bergen og Stavanger). Lokalradio i Norge er så langt ikke lønnsom. I tillegg er det store utfordringer, i form av profesjonalisering (krever flere ansatte og nye investeringer) og overgang til nye distribusjonsformer (DAB, Internett, mobil). Nivået på en eventuell avgift må uansett ikke være overstige tilsvarende i Sverige (ca 40 000 kroner per år).

Utvelgelseskriterier:

I forbindelse med forslaget om format som beskrivelse for utvelgelsen, foreslår Orkla Media at lokalt innhold og tilstedeværelse i konsesjonsområdet vektlegges tungt.

Orkla Media vil også understreke behovet for at konsesjonsmyndigheten nøye gjennomgår søkerens driftsforutsetninger, slik at konsesjonærene er reelle radiodrivere og ikke spekulanter.

Prinsippet om kontinuitet som supplerende utvelgelsesprinsipp støttes, men Orkla Media understreker at vurdering av tidligere drift må drøfte hvorvidt radiostasjonen faktisk har vært drevet i overensstemmelse med intensjonen for lokalradiovilkår for perioden.

Avslutningsvis vil Orkla Media understreke at høringsuttalelsen er gitt på bakgrunn av dagens situasjon. For oss er det vesentlig å ta forbehold om tilpasning til eventuelle endringer i mediemarkedet, spesielt for radio. Nye, ulike teknologier for radio og økt linjekapasitet på Internett er eksempler på ytre faktorer som kan påvirke lokalradiobransjen i Norge vesentlig, spesielt fordi nye teknologier vil kunne være nasjonsoverbyggende.

Med vennlig hilsen
ORKLA MEDIA

Jørn Johansen
radiosjef

